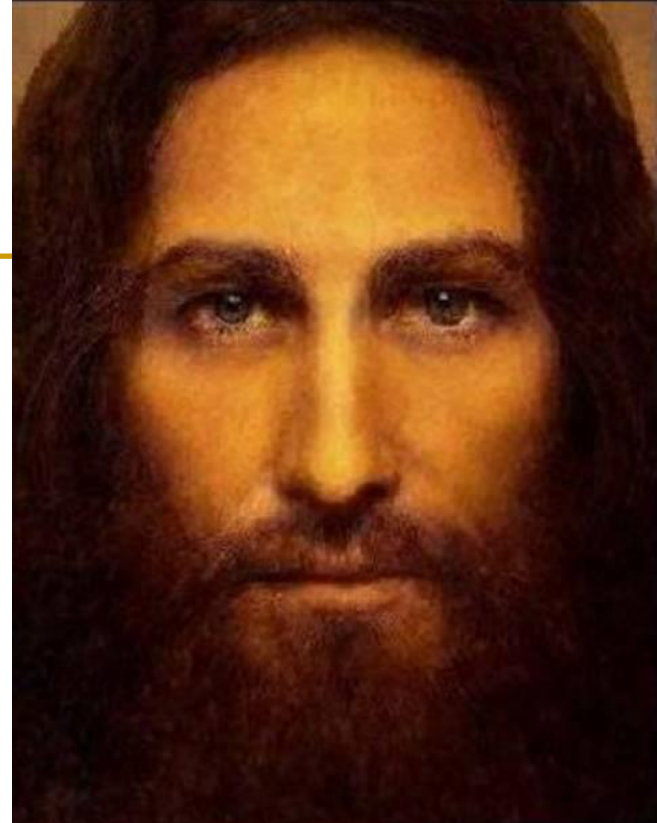

Istina o sv. Pavlu

39060 Biblija – Novi zavjet 22./23.,
ECTS 5
amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

Biblija – Novi zavjet

*Dokument o osnutku i Osnivaču
kršćanstva*

pon u 11:15, sri u 10:15, FFRZ, dv. 002

Istina o sv. Pavlu

Životni put najvećega misionara u Dj

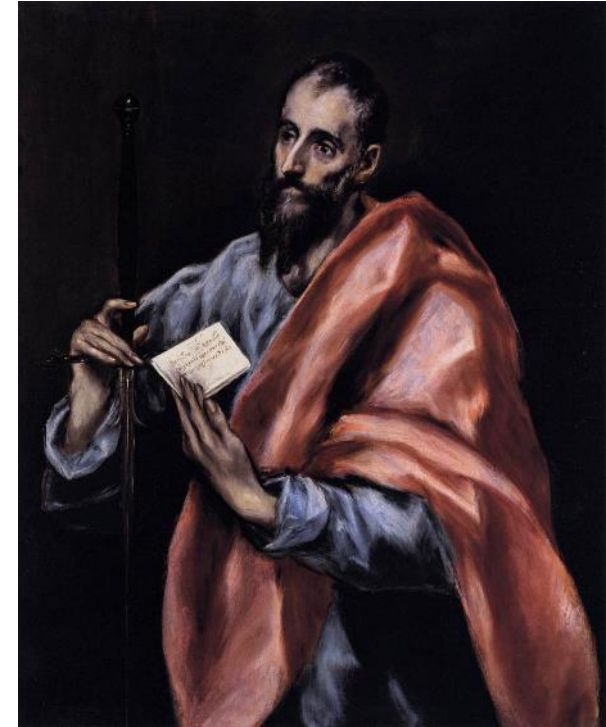
a) Početci (obraćenje) i 1. misije

b) „Putopis”: popis mjesta

c) 2. i 3. misije, put u Rim

Životopis Pavla, apostola

- *Djela apostolska:*
- **Obraćenje, tri misijska putovanja → Rim**
 - *Opis: „oni“;*
svjedočenje: „mi“ od Dj 16,10:
 - **Luka, misije u Europi, put u Rim**
- *Pavlove poslanice:*
 - **Podrijetlo, obraćenje, veza s Kristom**
- *Deuteropavlovske poslanice:*
 - **Oproštaj (usp. Pnz)**

Putopis u Dj

- **Pavao blizak nama Dj 27,27:**
- **Na lađi po Jadranu, 14. noć**
 - **Početak 9,11 (22,3):**
- **Taržanin Savao (objava Ananiji)**
 - **Ja sam iz Tarza u Ciliciji (21,39)
(pred tisućnikom u Jeruzalemu)**
 - **Školovanje (pred narodom 22,3):**
- **Rođen sam u Tarzu, odrastao
u Jeruzalemu do nogu *Gamalijelovih* (usp. 5,34):**
 - **Farizej, učitelj Zakona (34):
ako je Božji plan, nećete ga uništiti (39)**

Početcí

- U Jeruzalemu
 - Josip, levit s Cipra (Dj 4,36):
 - Prozvan Barnaba, sin utjehe
 - Prodao njivu (37)
- Stjepana kamenuju (7,58; 8,1)
 - Pavao kamenovan u Listri (14,19)
- Mladić Šaul, čuvar ogrtača svjedocima (58 usp. 22,20)
 - Čuvao sam odjeću (Pavao narodu u Jeruzalemu 22,20)
- Pristao na osudu (8,1)

Do obraćenja

- Pavao čuje Stjepana? (9,59s):
- „primi duh moj” (59),
„ne uzmi im za grijeh” (60)
- **Velik progon protiv Crkve (8,1 usp. 3):**
- **Pustoši Crkvu, upada u kuće
i baca u tamnicu (3)**
- **Zna Ananija (9,13): „učinio tolika zla svetima”**
 - isto ime: veliki svećenik koji osuđuje Pavla (23,2; 24,1)
- **Znaju Damaščani (9,21):**
„istrebljivao u Jeruzalemu, došao uhititi”
- **Protiv učenika (9,1);**
- **želi uhititi ljude od ovoga Puta i u Damasku (2)**
 - **1) Crkva, 2) Put, 3) učenici, 4) braća**

Progonitelj, obraćenik

- Unutarnja motivacija i pravna preciznost (Dj 9,1s):
- Prijetnja i ubojstvo protiv Gospodinovih učenika (1)
- Dokument od Velikoga svećenika (2)
 - Za sinagoge u Damasku (ondje kršćani!)
 - Susret s Kristom (9,3-9):
- Svjetlost (3), glas (4), Isus (5)
 - Pratlja samo čuje (7)
- Pavao ustaje, slijep (8), tri dana (9)
 - U Dj još 3x (Barnaba apostolima, Pavao narodu i pred kraljem Agripom)

Pavao i Isus pred Damaskom

Biblijsko obraćenje:

Farizej postaje apostol

(Dj 9,1-9; 22,6-21; 26,4-18)

1. O Pavlu, 2. Pavao narodu, 3. Pavao kralju

Farizej obraćenik

- “Zadahnut” protiv Crkve (Dj 9,1s)
- Zakonito, na svoju inicijativu
 - Pustošio Crkvu (8,3)
- Doživljaj na putu u Damask:
- 1. svjetlo s neba (Dj 9,3)
 - Prosvjetljenje
 - “djeca svjetla” (Ef 5,8; 1 Sol 5,5)
 - “baština u svjetlosti” (Kol 1,12)
 - “oružje svjetlosti” (Rim 13,12)
- 2. Pao na tlo
 - = pasti ničice, pokloniti se?

Preokret

- “Savle” (Šaule Dj 9,4; 22,7; 26,14)
 - 2x – kao Abraham, Mojsije, Samuel, Marta...
 - Hebrejski (Dj 26,14)
- Kristova riječ stavlja ga u pitanje: “progoniš me”
 - Što, zašto – činiš to što činiš (9,4)?
- ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς (Dj 9,5; 22,8; 26,15) – “Ja sam Isus”
 - vidio Isusa (1 Kor 9,1)
- Od Dj 13,9 novo ime: kao Jakov-Izrael, Šimun-Kefa

Posvećena narav

- **Naredba: “Ustani!” (Dj 9,6)**
 - “Ustade” (8) – kao na Uskrs: ἠγέρθη =
 - bi podignut, dano mu je da ustane
- **Stiže u Damask (9,8) → v20.22?**
 - “Isus je Sin Božji” (9,20)
 - “Ovo je Krist” (9,22)
- ***Tri dana* sljepoće i posta (Dj 9,9)**
 - Pashalna škola?
 - Kršten (9,18)
- **Nov pristup: “braća”, “sveti”**

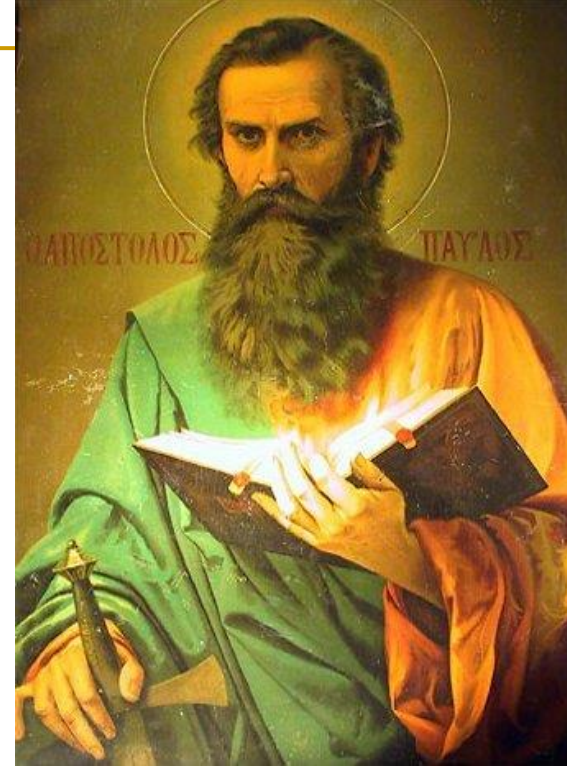
Damask

- Dolazak, adresa (Dj 9,8.11)
- Slijep, uveden
- Kod Jude u Ravnoj
 - moli, u viđenju vidi Ananiju (12)
 - **Objava Ananiji o Pavlu (15):**
- Odabrana posuda, pribor (15)
- Gospodinovo ime pred narode i kraljeve i Izraelce
- Trpljenje (16)
 - *Sakramentalna potvrda (9,19):*
- Kršten (19)
 - Primljen kod *učenika* (9,19 ⇔ 9,1)

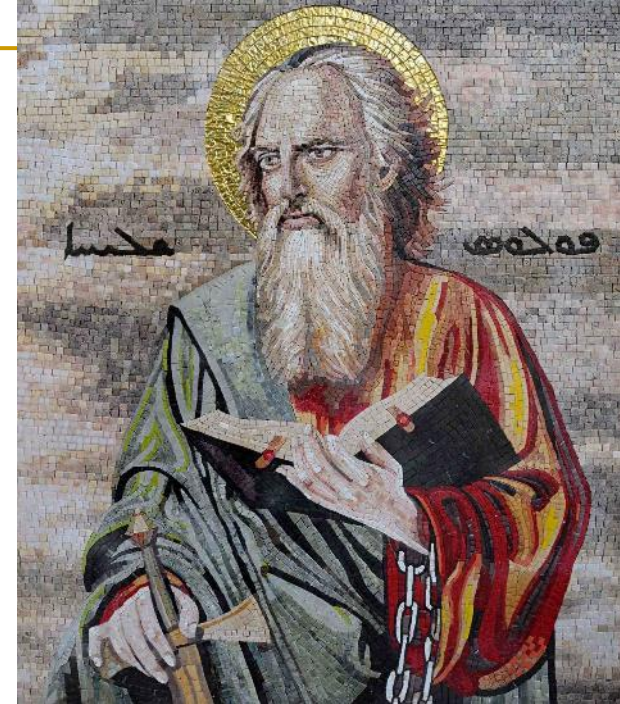
Misionar u Damasku

- **Po sinagogama (9,20):**
- **Propovijeda:**
 - **Isus je *Sin Božji* (9,20)**
 - **Znaju za njega (9,21 usp. 8,3; 9,13)**
 - **Stvara zabunu (9,22):**
 - **Dokazuje da je Isus *Mesija* (22)**
 - **Odluka protivnika (9,23):**
 - ***Ukloniti Savla* (usp. 9,29 ← Iv 19,15)**
 - **Savao saznaje (24), učenici ga spašavaju (25)**
 - **Preko noći (25) u Jeruzalem (26)**

U Jeruzalemu

- Učenici se boje Savla (Dj 9,26)
 - Barnaba svjedoči (9,27)
- pred apostolima za Pavla:
 - O susretu s Kristom
 - O propovijedanju u Damasku
- Apostoli ga primaju (9,28)
 - Prijetnja (9,29):
- *Helenisti* ga žele ukloniti (usp. 9,23)
 - Spašavanje (9,30):
- *Braća* ga šalju u Tarz

Antiohija sirijska

- Grci povjerovali u Isusa (11,22):
- Barnaba poslanik iz Jeruzalema (22)
- Odlazi u Tarz po Savla (25)
- U Antiohiji godinu dana: *kršćani* (Dj 11,26)
 - Zbog gladi za Klaudija (11,28):
- Barnaba i Savao *donose donacije* iz Antiohije u Jeruzalem (Dj 11,30)
 - = Služenje διακονία (11,29; 12,25)

Ultimate Bible
Picture Collection

Misije

■ Vraćaju se u Antiohiju (12,25)

- s njima Ivan Marko
- U Jeruzalemu Petar, čudesno oslobođen, svratio kod njegove majke Marije (12,12)

■ Barnaba i Savao proroci i učitelji (13,1)

- 1. i 5., posljednji

■ 1. *misije* (13,2)

■ Duh ih šalje

1. misije, 1. postaja: Cipar

- Djelovanje na Cipru (Dj 13,5 usp. 4,36):
- Po sinagogama, s Markom
- Prokonzul Sergije Pavao (13,7):
 - Traži Riječ Božju
 - Novost: ime, poredak u 13,9.13:
- Savao – Pavao (9)
 - Prve Pavlove riječi (13,10):
 - Žestoka osuda vračara koji odvraća od vjere
- Pavao na čelu (13), misije u Pamfiliji

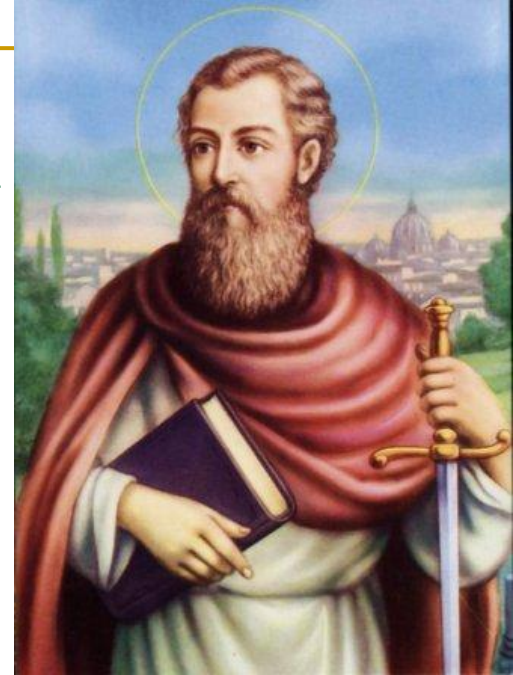
Antiohija pizidijska

- Poštuju subotu (Dj 13,14)
- Na poziv Pavao drži 1. govor (16-41):
- Od Izlaska preko Davida do Isusa
 - Isusa osudili (27) bez razloga (28)
 - *Petrov argument* (Dj 2,27): David mrtav (13,36), Isus uskrsnuo (37) – Psalam 16
 - Glavni plod: oprostjenje grijeha (39 Petar: 10,43)
- 1. put: *opravdanje* koje Zakon ne daje (13,39)
 - **Iduće subote (45):**
- napad (45) – *zavist* (kao u Solunu 17,5)
 - kao braća prema Josipu (7,9)

“Raskid” sa židovstvom

- Pavao i Barnaba (Dj 13,46):
- „Odbacujete Riječ pa se obraćamo narodima/poganima”
- Prognani iz Antiohije pizidijske (13,50)
- Misije u Ikoniju (13,51)
- Misije u Listri i Derbi (14,6)
 - Pavlovo prvo čudo (14,10):
- Hromi prohodao na Pavlovu riječ (14,10)
- Pavao prvi put kamenovan u Listri (14,19)
 - Povratak *istim putem* (21.24)
u Antiohiju sirijsku (26)

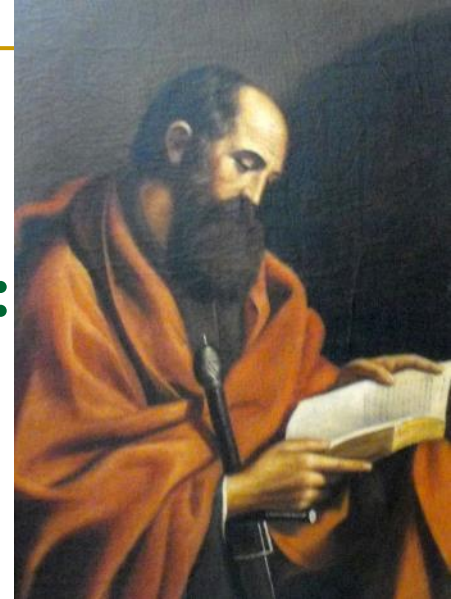
Prvi koncil

- ❑ U Antiohiji protivnici iz Judeje traže obrezanje (Dj 15,1)
- Pavao i Barnaba idu u Jeruzalem po službeno rješenje (15,2)
 - ❑ Usput: Misije u Feniciji i Samariji (15,3)
- Bivši farizeji traže obdržavanje Mojsijeva Zakona (5)
 - ❑ **Odgovara 1. Petar (15,7):**
- Poslan evangelizirati pogane
 - ❑ **2. Baranaba i Pavao izvješćuju (12):**
- znakovi i čudesa (12)

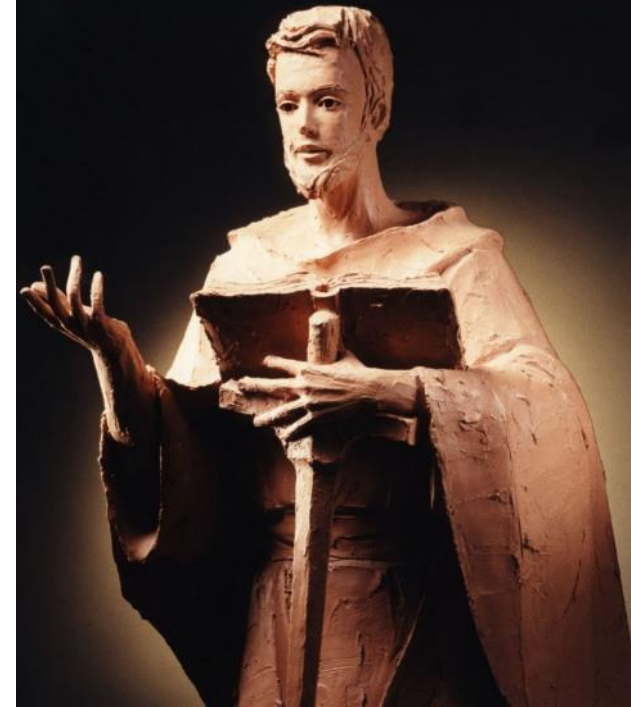
Zaključak o slobodi

- **3. *Jakov* mlađi, brat *Gospodinov* (15,13):**
 - Ivanova brata Herod smaknuo
- **Argument iz Pisma (13): Am 9,12s**
 - **Zaključak (19):**
- **Ne dodijavati obraćenim poganima (19)**
- **Pavao i Barnaba donose odgovor u Antiohiju (22)**
 - + Juda i Sila (Silvan)
 - Apostolsko pismo (23-29)
- **Pavlov razlaz s Barnabom (15,39)**
 - koji se s Markom vraća na Cipar

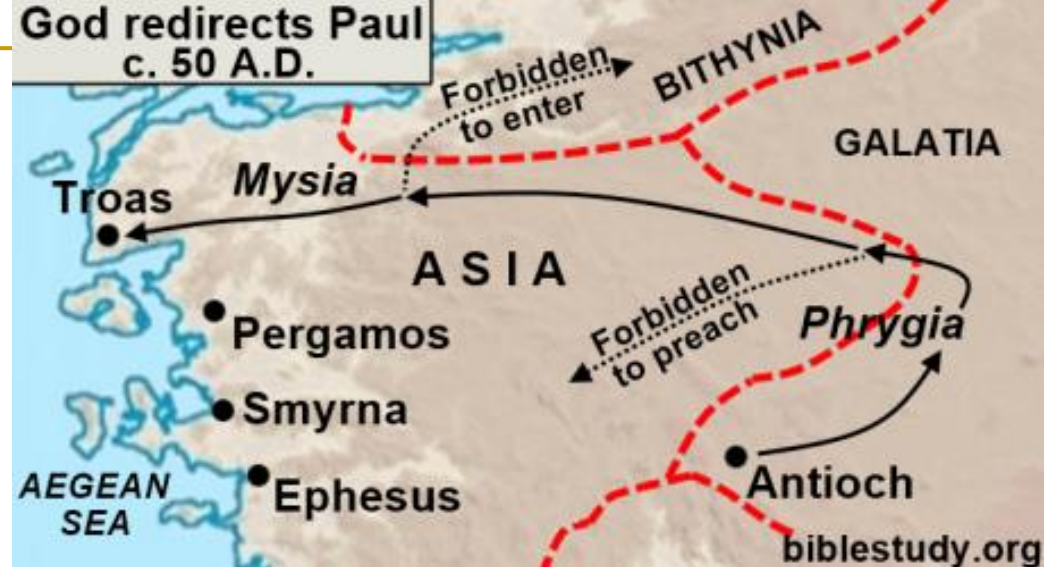
Pavlovi putovi u Dj:

- **Jeruzalem, Damask, Jeruzalem**
- **Tarz (9,30), Barnaba dolazi po njega (11,25)**
- **Antiohija, Jeruzalem, Antiohija**
- **1. misije**
- **2. misije (Dj 15,41):**
- **Sirija, Cilicija**
 - **Sa Silvanom, bez Barnabe i Marka**

Putovi (2)

- 2. misije (16,1):
- Derba i Listra (16,1)
- „gradovi” (4)
 - Područja (16,6s):
 - Frigija, Galacija (6), Mizija (7),
 - Grad: Troada (8), otok: Samotraka (11)
 - Europa, Makedonija (16,11s; 17,1):
 - Neapol (11), Filipi (12)
 - Amfipol, Apolonija, Solun (17,1)
 - Povlačenje iz Soluna (17,10):
 - Bereja

Putovi (3)

- U središtu Grčke (Ahaje 17,16):
- Atena (17,15-18,1)
 - Važno odredište (18,1):
- Korint (18,1-18,17)
 - Povratak (18,18.19.22):
- Kenhreja (18) – Efez (19) – Cezareja, Antiohija (22)
 - 3. misije (18,23s):
- Galacija i Frigija
- Efez
- Povratak (20,1s)
- Makednija, Grčka
 - Gradovi (20,6):
- Filipi, Troada

Putovi (4)

- Na povratku (20,13-15):
- **As, Mitilena, Hij, Sam, Milet**
- Put u Jeruzalem (21,1.3):
- **Kos, Rod, Patara, Tir**
- Iz Tira (21,7s):
- **Ptolemaida (7), Cezareja (8)**
- Pavlov put u Rim (23,15.23):
- **U Jeruzalemu (23,15)**
- **Uhićen u Cezareji (23,23)**
- Na lađi 27,3.5.8:
- **Sidon, Mira (5), Knid (7), Lasej (8)**

Putovi (5)

- **Prema Rimu (27,13.16):**
- **Uz Kretu (27,13) – oluja**
- **Otočić Kaud (16)**
- **Iako Pavao traži da čekaju**
- **14 noći po Jadranu (27,27)**
- **Spašeni iz oluje 28,1:**
- **Malta Μελίτη**
- **Dovršen put 28,14:**
- **Rim**

2. misije

- Važan suradnik (16,1):
- Timotej (Listra, Ikonij 2),
obrezan (3)
- Djelovanje (16,4):
- Pronose odredbe
Apostolskog koncila
- Viđenje u Troadi (9):
- Prijeđi u Makedoniju
- U Filipima (16,15):
- Lidija krštena

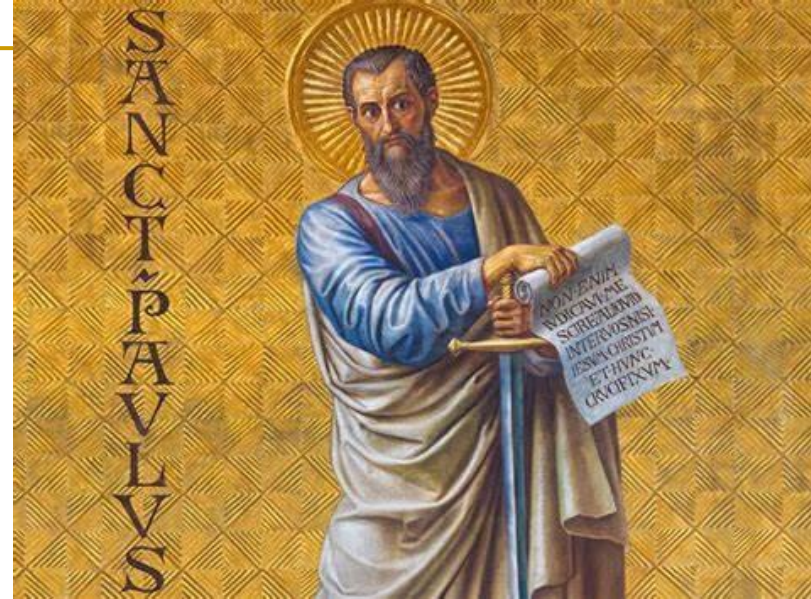

Filipi i Solun

- **FILIPPI: Pavao i Sila (16,22s.26):**
 - **Bičevani, zatvoreni, čudesno oslobođeni**
 - Tamničar kršten (33)
 - **Rimski građani (38s):**
 - **Zamoljeni da odu (16,39)**
 - **U SOLUNU (17,3):**
 - **U sinagogi:**
 - „Mesija je Isus” (3)
 - Smještaj (5.7):
 - **Jasonov dom**
-
- **Zavist Židova (5):**
 - **Pobunili Solun (5)**
 - **Optužba (17,7):**
 - **Isusa proglašavaju kraljem**
 - **Buna i u Bereji (13)**

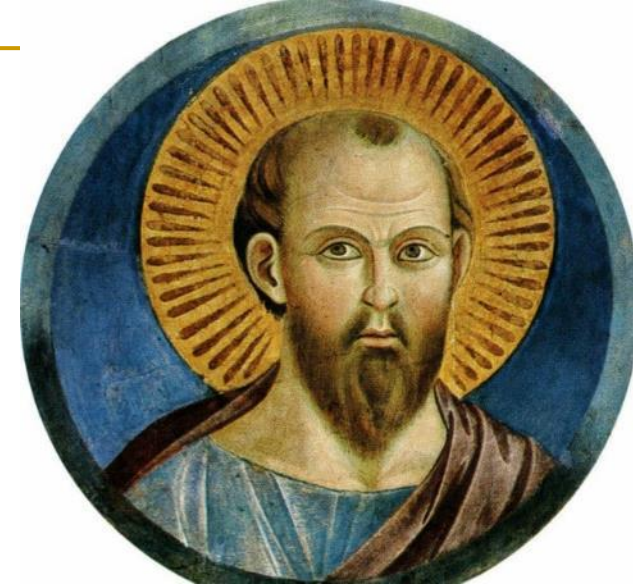
Atena, Korint

- Aktivan u ATENI dok čeka Timoteja i Silu (17,17):
- **Raspravlja: sinagoga, trg**
 - διαλέγομαι 10x – u dijalogu
 - U Solunu (17,2), Ateni (17), Korintu (18,4), Efez (19; 19,8s), Troada (20,7.9), pred Feliksom (24,25), ne u Hramu (24,12)
- **Na Areopagu (17,19-34)**
 - o Bogu, do *uskrsnuća* slušaju
 - **KORINT** – novi suradnik (18,1):
- Šatorar Akvila, rodom iz Ponta, pobjegao iz Rima
- **Pavlov rad (18,4):**
- **Subotom u sinagogi:**
 - Isus je Mesija
 - **Adresa u Korintu (8):**
- **Kod Ticija Justa (8)**

Efez

- Na 2. misijama (18,19s):
- Ne ostaje duže vrijeme
- Na 3. misijama (19,1):
- Učenici, ali Ivanovi (3)
- Kršteni (5)
- Djelovanje (19,8.11):
- 3 mj. raspravljao i uvjeravao
- U sinagogi (8)
- Kod Tirana (10)
- Židovi i Grci (10.17)
- Čudesna (19,11)

- Pavlovi poslužitelji (22):
- Timotej i Erast (usp. Rim 16,23)
- Planovi (Dj 19,21):
- Preko Makedonije i Ahaje u Jeruzalem (za Pedeseticu 20,16), pa u Rim

Efez (2) i Troada

- Pobuna (19,25s):
- Kult Artemide (28.34.35.)
- Financijski razlozi (25)
 - Usp. Knjiga Mudrosti
- Skup u amfiteatru (19,29-40)
 - Bez Pavla (30)
 - Pavlovi suputnici (29):
- Gaj i Aristarh (29; 20,24; 27,2; Flmn 24)
 - U Troadi (20,7.12):
- Lome kruh (7)
- Pavao uskrisio mladog Eutiha (12)

Jeruzalem

- Adresa (21,15):
- Mnason Cipranin
- S Jakovom i starješinama (18)
- Pavao optužen (21):
- Da propagira otpad od Mojsija
- Prijedlog obrane (24):
- Posveti se! = pohodom u Hram dokaži da si pravovjeran
- Ipak pobuna (27):
- Židovi iz Azije
- Tisućnik s vojskom spašava Pavla

Uhićenik

- Pavao govori Jeruzalemcima (22,1-21)
- Koji viču: ukloni! (21,26)
- O pravovjernosti i susretu s Kristom, o poslanju k poganima
 - Rimski građanin uhićen (29)
 - Urota (22,12s):
- 40 ljudi posti dok ne ubiju Pavla
 - Spletke (kao kod Neh)
 - Pavao saznaje (22,16):
- Preko nećaka (16), obavještava tisućnika (20)

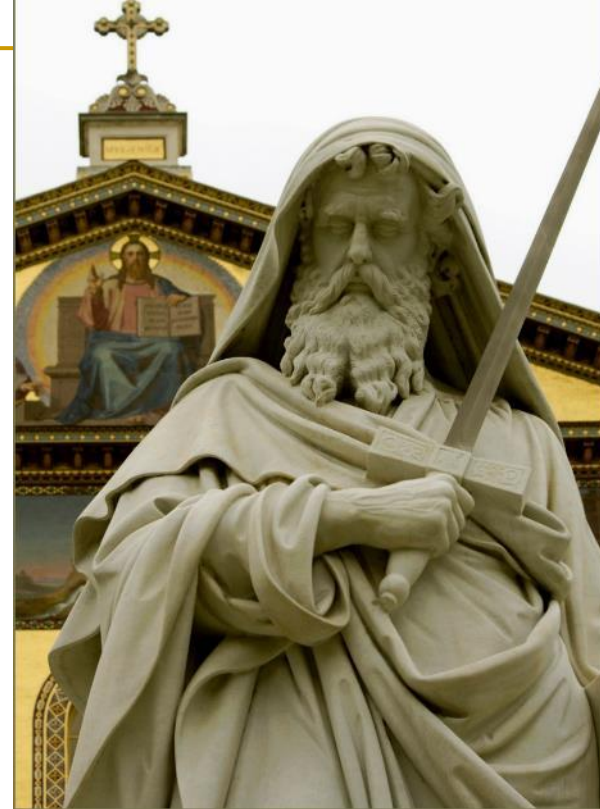
Cezareja

- Uhićenik odveden (23,23.31.33)
- 200 vojnika, 70 konjanika, 200 strijelaca, po noći (23,23)
- U Antipatridu (31)
- U Cezareju (33)
 - 5 dana pritvoren u Herodovu dvoru (23,35; 24,1)
- Suđenje pred Feliksom (24,1-22)
- Dvije godine u pritvoru (24,27)
- Dolazi novi upravitelj Porcije Fest (24,27)
 - Pavao poslan k caru

Rim

- Doček u Rimu 28,15:
- Braća na Apijevu trgu
 - Smještaj (28,16):
- Pavao sa stražarom u stanu (28,16)
 - Djelovanje (17), nauk (23):
- Saziva židovske prvake (28,17)
- Iz Zakona i Proroka o Isusu (23)
 - Dvije godine slobodno naučava (31)

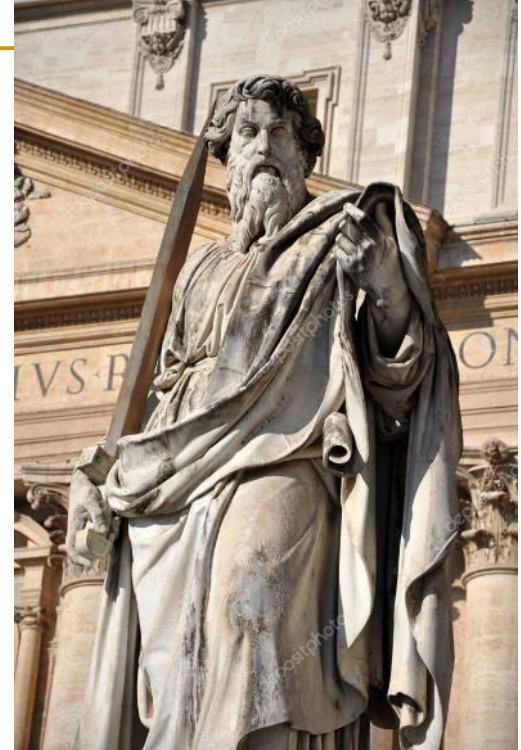
Pavao i Isus

- Pred Damaskom (Dj 9,5):
- Ja sam Isus
 - U Korintu (18,9):
- Govori! *Moj narod* u Korintu
 - U Hramu (22,18.21):
- Jeruzalem neće primiti svjedočanstvo o meni. Poslat ću te *narodima* (21)
 - Anđeo Pavlu (27,24):
- Doći ćeš pred cara, suputnici će preživjeti (276 duša 27,37)

Pavao na sudu

- U Korintu (18,12):
- Pred Galionom, prokonzulom Ahaje
 - U Cezareji protiv Pavla (24,1)
- Veliki svećenik Ananija i Tertul pred upraviteljem Feliksom
 - U Cezareji (2. i 3. put) 25,6-12.23-32:
- Pred novim upraviteljem Festom (6-12)
- Pred kraljem Agripom (23-32)
 - Zaključak 25,32:
- Pavao bi bio pušten da se nije prizvao na cara

Pavlovi govori

- **Dj 13,16-41: U Antiohiji**
- **17,22-30: Na Areopagu**
- **20,17-35: U Miletu Efežanima**
- **22,1-21: Uhićenik
pred narodom**
- **23,10-21: Uhićenik
pred upraviteljem Feliksom**
 - **5x (po uzoru na Toru?)**

